

ПОСТКОЛОНИЈАЛНА ХЕРМЕНЕУТИКА. Дефинисана као ‘наука интерпретације’ бави се методама и процедурама тумачења писаних и усмених текстова, као и симболичких гестова. Али подразумева и ‘артистички процес’ утолико колико је неопходно да подаци прођу кроз процес сазнајног прекомпоновања како би се прилагодили потребама рецепијената. За разлику од северне хемисфере где се тежило полагању права на врсту ‘Absolutheitsanspruch’, на јужној хемисфери, односно трећем свету, учињено је неколико покушаја деколонизације интерпретације текста тако што се контекстуално осетљива места, чији проблеми извиру из њиховог животног контекста, доведу у први план. Постколонијална херменеутика се бави таквим покушајима. Два главна правца су настала управо у постнезависној Африци: херменеутика инкултурације и херменеутика ослобођења. Херменеутика инкултурације је покушај да се културолошки ресурси заједнице теологизују и тиме разоткрије покушај посматрања заједнице као *tabula rasa* у потреби просвећене цивилизације.

↓ Текст

↓ Рецепција

↑ Контекст

↓ Херменеутика

↑ Инкултурација

Корифеји у овој области су Е. Кампхаузен и В. Устоф, који су се критички изражавали о доминацији европоцентричног погледа на свет у односу на остале културе. Ово је очигледна реакција на патерналистичке тенденције, које карактеришу поједине ‘мисије цивилизовања’ у: Африци, Азији, на Карибима, Латинској Америци и областима Океаније. Такви гласови се јављају у време буђења политичке независности извојеване од стране народа јужне хемисфере. А тиме се потврђује оваплоћенски принцип транспоновања јудео-хришћанског Откровења на тло староседелаца, тако што Бог говори језиком заједнице, користећи њима познате мисаоне категорије. Ова мисао је снажно формулисана код Санеха: „Без откровењског језика и чак без Исусовог језика, хришћанство је користило идиоме и културе које нису имале за циљ хришћанство. Када су ови идиоми и културе постали носиоци религије, они су ишчекивали и отеловили хришћанство“.

Будући преведена религија, хришћанско учење је прихватано и уоквирено унутар домаће културе, а локални идиом је постао изабрано средство. Као што је Ириније истакао, Еванђеље није лишавало народе њихових карактеристика, те карактеристике су постајале богата таписерија која украшава заједнице верујућих. Потрага за епистемолошком еманципацијом од стране западних мисаоних категорија, које су често подбацивале на тлу домаће културе, мотивисала је низ научника трећег света да истражују могућности стварања контролисаног библијско-теолошког контекста који би одговарао суштинским потребама публице. Превод Библије као корисна компонента херменеутике матерњег језика унутар контекста две трећине света постао је значајан катализатор откривања блага скривеног у незападним погледима на свет.

Унутар афричког контекста представници херменеутике инкултурације су: Ј. Укпонг (1940-2011), У. Манус (*1950), и Ј.-Ц. Лоба-Мколе. Што се тиче херменеутике ослобођења, која се углавном бави социоекономским и политичким питањима, могуће је посматрати различите приступе. Довољно је поменути да недостатак воде представља изазов за народе јужне хемисфере и да постоји неопходност критичке рефлексije која се суочава са егзистенцијалним потребама помесних заједница, без игнорисања културно-религиолошких питања. Питања социјалне правде су од суштинског значаја у ослободилачком процесу теологизације. Некоректне плате, велики расцеп између богатих и сиромашних, опсесивни

↑ Еванђеље

↑ Епистемологија

↓ Превод

↓ Теологија

политички системи, маргинализовање рањивих у заједници, укључујући жене и децу, деградација околине, незапосленост младих и увек растући број деце са улице из сиромашних или разорених домова, нека су од питања из области херменеутике ослобођења. Изазови су слични у Африци, Латинској Америци, Азији, на Карибима и у областима Океаније. Они повлаче озбиљне теолошке проблеме и урушавају *imago Dei* у људској личности. Како се односити према неједнакости у пост-апартхејдској Јужној Африци или палестинско-израилском конфликту или трговини децом/робовласничкој дечјој проституцији у Азији? Ова питања не пружају могућност једноставног одговора и теологизације. Нарочито из перспективе херменеутичке теологије потребно је пажљиво промислити о овим проблемима.

↓ Херменеутика

Постаје све очигледно да су библијски текстови од античког периода пролазили кроз процес реинтерпретације, одговарајући на изменљиве услове. У тренутним херменеутичким круговима нормално је говорити о: читању из текста (историјско-критичка егзегеза), читању унутар текста (литерарна анализа) и читању испред текста (контекстуални приступ). Ништа од овог се не може посматрати као неупитно у постколонијалној херменеутици. Они су међусобно комплементни и сваки озбиљан тумач мора првенствено разматрати историју текста пре него што се позабави литерарном анализом и актуализовањем. Веома интересантна област за ишчитавања у тексту и испред текста је растућа свест да ниједан текст не поседује неутралност у смислу историје тумачња; те је стога сасвим оправдано за савремене читаоце да се позабаве деликатним вежбама деконтекстуализације и реконтекстуализације, па чак и ресемантизације, како би дотакли најосетљивија питања. Тачније, текст некада бива радикално реинтерпретиран у циљу одговарања на суштинске егзистенцијалне потребе реципијентских заједница. Читања са људима из најнижих облика друштвене организације, која су све популарнија на јужној хемисфери, теже наглашавању неопходности постколонијалних херменеутичких приступа.

↑ Историјско-критичка метода

↑ Литерарна анализа

↑ Контекстуални приступ

↑ Посадашњење /Актуализација

↑ Историја тумачења

↓ Приступ

ЛИТЕРАТУРА: М. Prior, *The Bible and Colonialism: A Moral Critique*, Sheffield 1999; G. O. West/M. W. Dube, *The Bible in Africa: Transactions, Trajectories and Trends*, Leiden/Boston/Köln 2000; R. S. Sugirtharajah, *The Bible and the Third World: Precolonial, Colonial and Postcolonial Encounters*, Cambridge 2001; M. W. Dube и др. (ppp), *Postcolonial Perspectives in African Biblical Interpretations*, Atlanta 2012.